

FAJVÉDELEM

ÉS

BÜNTETŐJOG

A FÁJVÉDELMI TÖRVÉNY
15. §-ÁT

MAGYARÁZATOKKAL ELLÁTTA
ÉS A JOGGYAKORLATOT ISMERTETI

DR. REINHARDT SÁNDOR
ÜGYVÉD

BUDAPEST, 1941.

*A házassági jogról szóló 1894. XXXI. tc.
kiegészítéséről és módosításáról, vala-
mint az ezzel kapcsolatbn szükséges
rendekezésekről szóló*

1941. évi XV. t. c. 15. szakasza.

*A fajvédelmi törvény u. n. fajgyalázási
szakaszát ismerteti és a vonatkozó jog-
gakorlatot összeállította*

Dr. Reinhardt Sándor
ügyvéd

Budapest, 1941.

Kiadásért felel: Dr. Bolgár György.
Hoffmann és Társa nyomda, Budapest, Kazinczy u 5.

A házassági jogról szóló 1894. évi XXXI, t. c. kiegészítéséről és módosításáról, valamint az ezzel kapcsolatban szükséges fajvédelmi rendelkezésekről szóló

1941. évi XV. t. c. 15. szakasza.

Az utóbbi idők legjelentősebb törvényalkotása az u. n. faj védelmi törvény. Ez a törvény hosszas vita, majd az egyeztető bizottság javaslata alapján nyert végleges formát és ép a magyar országgyűlés két háza által kiküldött egyeztető bizottság vette be a javaslatába, helyesebben jelentésébe az addig nem szerepelt 15. §-t, amely a fajvédelem fiidekében biaoonyo« büntető rendelkezéseket tartalmaz. Erről a 15. § ról, melyet általában *fajgyalázási szakasz*”-nak neveznek, szól e kis füzet, természetesen teljesen politikától mentesen, kizárólag a büntetőjog szempontjai szerint nézve e törvényt, felhasználva az e tárgykörben eddig kialakult joggyakorlatot.

A törvény 15. §-a

Az 1941:XV. t.c. 15. §-a így szól:

Vétséget követ el és három évig terjedhető fogházzal, hivatalvesztéssel és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésével büntetendő az a zsidó,

aki magyar honos tisztességes nemzsidő nővel házasságon kívül nemileg közösül, vagy

aki magyar honos tisztességes nemzsidő nőt házasságon kívüli nemi közösülés céljára a maga, vagy más zsidó részére megszerez, vagy megszerezni törekszik.

A cselekmény büntett és büntetése őt évig terjedhető börtön, hivatalvesztés és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztése, ha a tettes

1. a cselekményt csalárdsággal erőszakkal vagy fenyegetéssel követte el,

2. a cselekményt hozzátartozója ellen vagy nevelés, tanítás vagy felügyelet végett reábizott vagy neki alárendelt személy ellen követte el,

3. a cselekményt akkor követte el, amiképpen a nő életének huszonegyedik évét még nem töltötte be,

4. a cselekményt annak ellenére követte el, hogy ilyen vétség miatt megbüntették

és büntetésének kiállása óta tíz 4v még nem telt el.

Abban a tekintetben, hogy a jelen §. alkalmazása szempontjából hi a zsidó, illetőleg ki a nemzsidó, a 9. §. rendelkezései irányadók.

Az ebben a §-ban meghatározott bűncselekményekre az 1878:V. t. c. 7. §-ának rendelkezéseit alkalmazni kell.

Ahhoz, hogy az 194.1. évi XV. t. c. (ezentúl T.) 15. §-ának egyes rendelkezését ismertessük, első sorban is tudni kell, kikre vonatkozik az. Minthogy a fentebb ismertetett 15. §. úgy kezdődik, hogy „vétséget követ el ... az a zsidó, aki”, — nyilvánvaló, hogy első sorban azzal kell tisztában lennünk: kik értendők a törvény ezen rendelkezése alatt?

Minden további magyarázat helyett itt adjuk a T. 9. §-át, amely erre vonatkozólag bőven kifejti a zsidó fogalmát.

A „zsidó” fogalma

9. §. Nemzsidónak zsidóval házasságot kötni tilos.

Zsidó nőnek külföldi állampolgárságú nemzsidóval kötendő házassága nem esik a jelen §-ban meghatározott tilalom alá.

A jelen §. alkalmazásában zsidó az, akinek legalább két nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született, úgyszintén — tekintet nélkül származására — az, aki az izraelita hitfelekezet tagja. Az, akinek két nagyszülője született az izraelita hitfelekezet tagjaként nem esik a zsidókkal egy tekintet alá, ha ő maga keresztény hitfelekezet tagjaként szüle-

tett és az is maradt, s e mellett mind a két szülője házasságkötésük idejében keresztény hitfelekezet tagja volt. Az ilyen személynek azonban nemcsak zsidóval, hanem olyan nemzsidóval is tilos házasságot kötnie, akinek egy vagy két nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született.

Az előbbi bekezdés rendelkezéseit a házasságon kívül született gyermekre is alkalmazni kell, ha, őt a természetes atya az anyakönyvvezető előtt vagy közokiratban magáénak elismerte, vagy az atyai elismerést a bíróság megállapította.

Atyai elismerés hiányában a házasságon kívül született az a gyermek zsidó, akinek legalább egyik nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született.

Az, akinek csak egyik nagyszülője született az izraelita hitfelekezet tagjaként, nem esik a zsidókkal egy tekintet alá, ha ő maga keresztény hitfelekezet tagja, ként született és az is maradt, s e mellett anyja a gyermek születése idejében keresztény hitfelekezet tagja volt.

Zsidóknak a jelen törvény hatálybalépése után kötött házasságából eredő leszármazói is zsidók, tekintet nélkül arra, hogy nagyszülőik mely hitfelekezet tagjaként születtek.

A jelen §-ban foglalt tilalom megszegésével kötött házassága következtében a zsidókkal esik egy tekintet alá az is, aki keresztény hitfelekezet tagjaként született és az is maradt, s e mellett mind a

két szülője házasságkötésük idejében keresztény hitfelekezet tagja volt s nagyszülői közül csak kettő született az izraelita hitfelekezet tagjaként. A jelen §-ban foglalt tilalom ellenére kötött házasságból született gyermek is a zsidókkal esik egy tekintet alá.

Az izraelita hit felekezetbe a jelen törvény hatálybalépése után áttért olyan személy, akinek a jelen §. értelmében született volna úttérése előtt zsidóval házasságot kötnie ha az izraelita hitfelekezet tagjaként zsidóval köt házasságot, a zsidókkal egy tekintet alá eső személy marad akkor is, ha utóbb ismét keresztény hitfelekezet tagjává lesz.

Mint láthatjuk, a T. 9. §-a (melynek csak utolsó két bekezdését nem közöltük, mint amelyek nem tartalmazznak idevágó utalást) sokkal tágabb körre terjeszti ki a zsidó fogalmát, mint az u. ni. második zsidótörvény, a 1939. IV. t. c.

E kis füzet tárgya a T. 15. -ának *büntető* rendelkezéseinek taglalása lévén, ép ezért nemi tárgyaljuk bővebben a T. 9. §-át, illetőleg az annak tárgyában kiadott végrehajási utasítást tartalmazó rendelet erre vonatkozó szakaszait.

A fajgyalázás vétsége

A fajgyalázás vétsége kétféle módon követhető el:

- a) házasságon kívül való nemi közösüléssel,
- b) e célból a saját, vagy más zsidó részére való megszerzéssel, ill, ilyen törekvéssel.

Az a) alatti bűncselekmény kissé hasonlít az

1878. évi V. t. c. (ezenül: Btk.) 236. §-ában meghatározott bűncselekményhez, a megfertőztetés bűntettéhez, csakhogy míg ott 14. évét be nem töltött *leányról* van szó, itt magyar honos nemzsidó *nőről*. A b) alatti tényálladéka viszont némileg hasonlít az 1908. évi' XXXVI. t. c. (ezenül: Bn.) 43. §-átoan körülírt kerítés vétsége tényálladékához, azonban, míg a Bn. csak a más részére való megszerzést rendeli el büntetni és ezt is csak akkor, ha ez *önérdekből* történik, addig a T. 15. §-a az önérdeket nem kívánja meg, de bünteti a maga vagy más zsidó részére való *megszerezni törekvést*.

Magyar lakosság.

Már most előtérbe kerül az a kérdés is, hogy a T. által irt azon körülmény: *magyar honos* hogyan és ki által bírálendő el. A büntető ügyekben iévvő jelenlegi gyakorlat szerint, a főtárgyalást vezető tanácselnök, vagy egyes bíró, amikor a vádlott személyi adatait veszi fel, kérdést intéz hozzá, az állampolgárságát illetőleg is, mert ez bizonyos esetekben fontossággal bír. Egy vonatkozó igazságügy-miniszteri rendelet értelmében! a büntető bíróság olyan esetekben, amidőn a vádlott nem igazolja kétséget kizáróan a magyar honosságát, a bíróság köteles e körülményről a Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hatóságot (KEOKH) értesíteni. A kétséget kizáró igazolás pedig a M. kir. Belügy-miniszter által kiállított állampolgársági bizonyítvány, visszahonosítási és honosítási okirat, annál is inkább, mert a 24.565/1887. B. M. számú rendelet szerint az állampolgárság megálapítására *csak a belügyminiszter jogosult*.

Szerintünk tehát ezek alapján a honosság elbírálására a bíróság nem illetékes, ezt *csak a bel-*

ügyminisztérium bírálhatja el. A sértett nő iratainak bekérése után a bíróság bizonyára kikéri majd a belügyminiszter véleményét, mert ellenkező esetben előadódhat az, hogy a bíróság megítélése szerint a sértett nő magyar honos, viszont a belügyminiszter a külön hozzá benyújtott szabályszerű okmányokkal alátámasztott, állampolgársági bizonyítvány kiállítására irányuló kérelmet elutasítja! Ha pedig ilyen eset adódna a helytelen kétirányú, gyakorlat folytán: a honosság kérdésének másféle jogerős eldöntése a marasztaló ítélet után is újrafelvételi okul szolgálhat,

E kérdésnek azért van nagy jelentősége, mert a magyar honosság ez esetben *lényeges tényálladási* elemét képezi a faj gyalázás bűncselekményének.

Tisztességes nő

A tisztesség kérdésében a megfertőztetés (1. fentebb: a Rtk. 226. §-a) és a kerítés (Bn. 43. §a) körül kialakult joggyakorlat tekinthető irányadónak. Eszerint a testi és lelki *érintetlenség nem szükséges* e fogalom fennforgásához, és a tisztességes nőt megillető védelemből a gyakorlat csak a feslett életű, romlott leányt zárja ki, aki a nemi érintkezést *szeméremsértő* módon űzi. Természetesen azt is kizárják e védelemből, aki testét *pénzért* áruba bocsátja, tehát *erkölcstelen keresetforrásból* él: így nemcsak a hivatásos kéjnéket (akik az erkölcsrendészet által nyilván vannak tartva és u. n. *bárcával* rendelkeznek), hanem a titkos kéjlegésből élőket, sőt az *esetenként ellenszolgáltatásért* közöszlőket sem részesíti a büntetőjogi gyakorlat a tisztességes nő védelmében.

Enyhítő körülmény.

Joggyakorlatunk szerint a sértett nő kacérkodó

magatartása, felkínálkozása és a jóerkölcsökkel össze nem egyeztethető magatartása nem mentesít a bűncselekmény következményei alól, de enyhítő körülményént tekinti a büntetőbíróság.

Zsarolás

A T. 15. §-a ép az eddig ki nem alakult gyakorlat miatt sok veszélyt rejt magában, mert tápot nyújt a zsarolóknak. Emiatt az igazságügyminisztérium már utasítást is adott a kir. ügyészségnek az e téren követendő eljárás tekintetében. Éneikül előfordulhatna az az eset, hogy a sértett nő felkínálkozó és kacér magatartással venné rá az e törvény 9. §-a szerint minősülő férfit, hogy vele nemileg közösüljön és abban a hiszemiben, hogy ő ugyiszbüntetlen marad: a feljelentés megtételével való fenyegetődzés alapján anyagi előnyöket akarna szerezni.

A nemzsidó nő tettestársa, bűnsegéd

Szigorú jogi alapon nézve e §. rendelkezéseit, a közösülésben részt vevő — bár tisztességes és magyar honos — *nemzsidó nő is* bűncselekményt követ el: a Btk. 70. §-a szerinti *tettestárs*.

A 70. §. kimondja:

Tetteseknek tekintendők mindazok, tate a büntettet vagy vétséget együtt vagy közösen követik el.

De a bűncselekményben résztvevő nők legalább is bűnsegédi bűnrészesekként szintén vád alá helyezhetők a Btk. 69. §. 2. pontja alapján. E §. szerint ugyanis:

aki a büntett vagy vétség elkövetését szándékosan előmozdítja vagy könnyíti;

vagy annak előmozdítására vagy könnyítésére mást rábír; úgyszintén aki másokkal a cselekmény elkövetésénél, vagy OKA nak elkövetése után nyújtandó segély vagy a cselekményből származó haszon biztosítása vagy pedig a hatósági intézkedések meghiúsítása iránt megelőzőleg egyetért (bűnsegéd).

Ha szigorúan a T. intenciója állapján nézzük a 15. §-ban kodifikált bűncselekményt, akkor is feltétlenül vád alá helyezendők az e bűncselekményben tevőlegesen közreműködő nők is, mert a törvény indokolása szerint a magyar faj védelmét szolgálják a törvényben levő intézkedések. Márpedig ez indok alapján *nemcsak az vét a törvény* és nevezetesen a 15. §. *ellen*, aki nemileg közösül egy nemzsidó nővel, *hanem a közösülő nemzsidó nő is*, aki ebben tettelegesen résztvesz! Sőt ez alapon a Btk. 69. §. 2. pontja alapján az ilyen alkalomra pl. szobát kiadó szállodatulajdonos, az esetnél közreműködő szobaasszony, stb. is büntetendő lenne, feltéve, hogy tudtak a felek zsidó — nemzsidó voltáról.

Nemzsidó

E körülmény: a tisztességes és magyar honos nő *nemzsidó volta szintén tényálladási elem*. Ez a körülmény a 15. §. 3. bekezdése értelmében a T. 9. §-a alapján bírálendő el, épúgy, miként a tettes férfi zsidó volta is.

Megszerzés és megszerzeni törekvés

A törvény büntetni rendel egy a kerítés fogalmához hasonlóan körülírt tényálladékot: a megszerzést vagy megszerzeni törekvést. Ezen tényálladék-

ból a legtágabb értelmezhetőségű a „maga részére megszerezni törekszik”, de hogy mi minden fér ebbe bele, csak az ezutáni gyakorlat mutatja meg. Itt is irányt mutat a kerítésnél kialakult joggyakorlat, amely a megszerzés fogalma alá tartozónak tekint minden olyan tevékenységet, amely a sértett nőnek a nemi közösülésre *segélyt, alkalmat vagy módot nyújt*, a férfit a közösüléshez kiszemelt nőhöz közösülés céljából hozzájuttatja.

A „maga részére megszerezni törekvés”-nél feltétlenül olyan helyzet előidézésére van szükség a tettes részéről, amely mellett a közösülés lehetősége fennforog. A helyzet és lehetőség azonban *szigorúan csak fizikai* és nem lelki értelemben *veendő figyelembe, így tehát egyszerű udvarlás semmiesetre sem vonható a megszerzési törekvés fogalma alá.*

Felbujtás, kísérlet

Az, aki mást megbíz a nemzsidó nő megszerzésével, mint felbujtó büntetendő, még akkor is, ha a megszerzés nem sikerült: a megszerzésre való törekvéssel befejezett a cselekmény, *kísérlete nincs* e bűncselekménynek.

A kerítéssel való összehasonításnál érdekességnek tűnik fel az, hogy e §. nem rendeli büntetni, ha a nemzsidó nőt fajtalanság céljára szerzik meg, míg a Bn. 43. §-a nemcsak a nemi közösülésről, hanem fajtalanságról is szól. Ennek a kihagyásnak oka valószínűleg az, hogy fajtalansággal a törvényhozó nem tartja a fajt megtámadottnak.

Közösülés

A közösülés fogalmánál nyilván a 37. jogegy-

ségi döntvény az irányadó. Eszerint a cselekmény befejezettségéhez a tettes nemi szerveinek a sértett nemi szervébe *legalább részben* való behatolása szükséges. A nemi szerveknek csupán külső érintkezése — a közösülésre irányuló szándék fennforgása esetén is — csupán *kísérletnek* minősíthető: *u kísérlet* viszont a T. 15. §. 1. bekezdése esetében *kifejezett törvényi rendelkezés hiányában nem büntetendő* (Btk. 65. §. 2. bek.). Viszont esetleg a vádhatóság álláspontja szerint ez eset is a megszerzeni törekvés fogalma alá vonható és ily címen büntetés alá esik.

A fajgyalázás büntette

A T. 15. §. 2. bekezdése a fajgyalázás büntetéről tartalmaz intézkedéseket.

Csalárdság

Az 1. pont alattiban szerepel a csalárdsággal, a fenyegetéssel vagy erőszakkal való elkövetés cselekménye. Itt jelentősége inkább a csalárdságnak van: e fogalom alá tartozik a valóság *tudatos*, pl. kérdésre való elhallgatása. Ez eset fordul elő, ha a nemzsidó nő csak úgy egyezik bele a házasságon kívül való nemi közösülésbe, hogy a férfi kérdésére kijelenti, hogy nem zsidó.

A csalárdsággal való elkövetés igen közel esik a Btk. 245. §ában meghatározott szemérem elleni büntetthez, ahol is a tettes valamely nő férjének színleli magát, és a nő tévedését arra használja fel, hogy azzal nemileg közösüljön. Ilyen eset pl. akkor fordul elő, amikor a házasságkötést nem az anya-

könyvvezető, hanem egy erre felkért bűntárs előtt *színleg* eszközlik, hogy a tettes a nővel közösülhesen, mint annak „férje”. Ez eset már a 2. bekezdésben felsorolt minősítő esetek közé tartozik: a tettes csalárdságot használ (azzal is, hogy nemzsidónak vallja magát, mert csak ez, esetben köthetne valódi házasságot is!) tette elkövetéséhez.

Erőszakos nemi közösülés

A gyakorlat fogja megmutatni, hogy az esetekben, amikor a tettes erőszakot vagy fenyegetést alkalmaz, a T. 15. §-ának 2. bekezdése 1. pontja vagy a Btk. 232. §. 1. pontja alapján bírálják-e el ügyét? A Btk. 232. §. 1. pontja ugyanis így szól:

Erőszakos nemi közösülés büntetettét követi el és tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő 1. aki valamely nőszemélyt erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít hogy vele házasságon kívül nemi leg közösüljön.

Míg a Btk. 232. §-a a női becsületet, a szemérmét védi, addig a 15. §. a magyar faj, a magyar vér tisztaságát: tehát *vitás*, hogy a tisztességes nővel, aki ezenfelül nemzsidó is, erőszak, vagy fenyegetés árán történt közösülés a T. 15. §-a alapján 5 évig terjedhető börtönnel, vagy a Btk. alapján 10 évig terjedhető fegyházzal büntetendő, vagy talán anyagi halmazatot képez-e?

Erőszak, fenyegetés

Egyébként erőszak alatt *fizikai*, tetteges erőszakot értünk, míg fenyegetés alatt *pszichikai* kényszer Általában, „ hogy a fenyegetésnek milyennek és ki ellen irányulónak kell lennie, a Btk. minden

egy esetben külön meghatározza. Ez itt, az 1941. évi XV. t. c.-ből kimaradt.

A Btk. 234. §-a a szemérem elleni büntettek és vétségekről szóló XIV. fejezetre vonatkozólag a fenyegetés fogalmát a következőképen határozza meg:

Fenyegetés alatt a jelen fejezetben olyan fenyegetés értetik, mely alkalmas arra, hogy a fenyegetettben saját vagy jelenlevő hozzátartozójának életét vagy testi épségét Veszélyeztető súlyos sértés közvetlen bekövetkezése iránt alapos féltelmet gerjessen.

Hozzátartozó

A T. 15 §-a 2. bekezdése 2. pontja szerinti hozzátartozó alatt a Btk. 78. § ában felsoroltak értendők. Eszerint

hozzátartozónak tekintetnek: a fel- és lemenő ágbeli rokonok és sógorok, a testvérek, unokatestvérek és ezeknél még közelebbi rokonok, az örökbefogadó és tápszülők, az örökbefogadott és tápgyermek, a házastársak és jegyesek, testvérek házastársai és a házastársnak testvérei.

Az ugyané pontban lévő felsorolás (nevelés, tanítás vagy felügyelet végett rábízott) *kevesebb*, mint a hasonló szempontokból szerkesztett Btk. 235. §4ban szereplő személyeké, viszont itt új a „neki alárendelt személy” kitétel.

21 éves kor

A 3. pontbeli 21 éves korhatár a kerítésnél szerepel, és pedig a Bn. 43 §-ban eredetileg 20 év volt a védelmi kor, de ezt az 1925. XIX. t. c. 2: §-a —

egy Genfben létrejött nemzetközi egyezmény alapján — 21 évre emelte fel.

Visszaesés

A 4. pont a visszaeső tettes büntetéséről intézkedik. Általában az *egyszerű* visszaesés csupán súlyosbító körülményként jön számításba, viszont itt — miként a Btk. több helyén — *minősítő körülménynek* veszi a T, és ezért *büntettnek* tekinti az *ismételt elkövetést*.

Hivatalból üldözés

Érdekes megemlíteni, hogy a *szemérem elleni bűncselekmények a Btk. szerint* — kevés kivétellel — *csak a sértett fél indítványára üldözhetőek*; az indítvány viszont nem vonható vissza. Itt a T. úgy látszik magasabb nemzeti érdekből *nem a sértett tetszésére* bizza a bűnvádi üldözhetőség elbírálását, hanem — minthogy a sértett maga ai magyar faj — *minden esetben hivatalból üldözendőnek* írja elő.

Mentesítés a büntetés alól?

Az is említésreméltó, hogy a Btk. 240. §-a szerint az erőszakos nemi közösülés (232. §.) a szemérem elleni erőszak (233. §.) és megfertőztetés (236. §.) nem büntetendő, ha a tettes és sértett *az elsőfokú ítélet* előtt házasságot kötnek, E törvény végrehajtása *kizárja* azt, hogy a 15. §-ba ütköző *tettes* a nemzsidó sértettel *házasságot kössön*, mert ezt a T. 9. S-a tiltja.

A jövő fogja majd megmutatni, hogy az 1941. évi XV. t. c. 15. §-át *miként fogja* a büntetőbíróság az egyéni érdekek és az eddigi joggyakorlat szemeltartásával — a törvény megalkotásakor adott, indokolás alapján is — a gyakorlatba átvinni.